
WETSONTWERP AMNESTIE REGELING EN REPARATIE WAPENWET

Tijdens de elektronische ministerraad van vrijdag 13 oktober 2017 heeft de regering in tweede lezing een wetsontwerp aangenomen waarin een aantal belangrijke wijzigingen aan de wapenwet worden voorgesteld. Er wordt tevens een nieuwe amnestieregeling voorgesteld. Het wetsontwerp¹ wordt op 24 oktober 2017 door de regering voorgesteld in de kamercommissie Justitie.

Hierna geven we een toelichting bij het voorstel.

LET OP !

Deze analyse is gebaseerd op de teksten zoals die op 23 oktober 2017 beschikbaar waren. Vermits het parlementaire debat pas aanvangt, zal de uiteindelijke tekst nog wijzigen. Wees in dit verband ook voorzichtig met onnauwkeurige paniekberichten op de “sociale” media.

I. Reparatie van de wapenwet

1. Vergunningsplicht voor laders

De meest in het oog springende maatregel is de invoering van een vergunningsplicht voor laders. In de tekst van de wapenwet heeft men overal na het woord “munitie” de woorden “of laders” ingevoegd. Daardoor volgen laders hetzelfde regime als munitie.

Het wetsontwerp voert een verbod in om laders over te dragen. Enkel de volgende personen kunnen nog laders verwerven:

- Houders van een vergunning tot het voorhanden hebben van het wapen
- Houders van een erkenning
- Houders van een sportschutterslicentie of een jachtverlof

De tekst moet zo gelezen worden dat een wapenvergunning ook geldig is voor het bezit van een lader. Erkenningen voor wapenhandelaars zijn ook automatisch geldig voor de handel in laders.

Voorts wil de regering het opslaan van laders beperken. Enkel wie een erkenning of vergunning heeft zal nog laders kunnen opslaan. Ook de hoeveelheid laders wordt beperkt tot de hoeveelheid die nodig is in het kader van de activiteiten van erkende personen of vergunninghouders. Ook voor het transport van laders gelden beperkingen inzake het traject (zoals voor het vervoer van wapens).

In de memorie van toelichting wordt dit verantwoord als volgt²:

“Tijdens recente gerechtelijke onderzoeken naar feiten van terrorisme is gebleken dat malafide individuen hiervan misbruik maken.

De speurders hebben vastgesteld dat terroristen hun handlangers vaak meerdere – en legale – aankopen laten doen van laders met een normale capaciteit, geschikt voor bv. Kalasjnikovs. Zo kunnen ze op korte termijn grote hoeveelheden laders vergaren, die ze plannen te gebruiken bij een aanslag. Aangezien de terroristen de vuurwapens zelf vaak illegaal halen, en de aankoop van normale laders op de legale markt gebeurt door verschillende personen en gespreid over verschillende wapenhandelaars, blijven ze onder de radar voor de opsporingsdiensten.

Het voorliggende wetsontwerp wil aan dit soort misbruik remediëren door de verkoop van laders te onderwerpen aan dezelfde regels als de verkoop van munitie. Voortaan zullen laders voor vergunningsplichtige vuurwapens slechts kunnen aangeschaft worden op vertoon van een geldige wapenvergunning (daaronder begrepen een jachtverlof, sportschutterslicentie,...), en enkel die laders die geschikt zijn voor de wapens waarvoor de vergunning is verleend.”

De onderdelen van laders worden niet gereguleerd. De regelgeving is dus makkelijk te omzeilen. Het volstaat een lader te demonteren (bv veer uithalen) om uit het verbod te blijven. Dit toont nogmaals ten overvloede aan dat deze maatregel volstrekt nutteloos is in de strijd tegen het terrorisme. Ook belet niets dat de lader reeds in onderdelen verkocht wordt.

Voorts gaat het ontwerp veel verder dan aangekondigd in de memorie van toelichting. Het voorstel reguleert immers niet alleen de overdracht van laders, maar ook het bezit ervan. En dat is net het punt dat problemen zal veroorzaken. Niet zozeer voor de terroristen die dan hun laders online of in het buitenland kunnen bestellen, maar vooral voor legale wapenbezitters/

Dit voorstel kan verregaande gevolgen hebben voor tienduizenden wapenbezitters. Zo gebeurt het vaak dat men een wapen overdraagt en vergeten was hoeveel laders er bij het wapen waren. Als dan bv een lader niet wordt overgedragen, is de verkoper illegaal in het bezit van de lader zodra hij zijn vergunning voor het verkochte wapen terug naar de gouverneur stuurt. Zo zal het nieuwe voorstel automatisch leiden tot meer illegaal bezit van laders.

In de memorie van toelichting is nog voorzien dat men een vergunning zou kunnen aanvragen voor het loutere bezit van laders (kost 102.45 EUR). Ook een erkenning voor het bezit van laders zou mogelijk zijn (kost 150 EUR te indexeren). Beide opties hebben een prijs die in de meeste gevallen veel hoger zal zijn dan de waarde van de laders waardoor er de facto een onteigening is. Ook is niet voorzien dat regularisatie van illegaal geworden laders mogelijk is, enkel de regularisatie van wapens is in het voorstel voorzien...

Deze maatregel is bovendien in strijd met het Europese recht. Vanuit Europeesrechtelijk oogpunt zijn laders immers geen essentiële onderdelen van vuurwapens. Ze vallen dus buiten het toepassingsgebied van de Europese vuurwapenrichtlijn. Door een vergunning of erkenning op te leggen, voert België een niet te verantwoorden belemmering in op het vrij verkeer van goederen.

Tot slot merken we nog op dat het ontwerp van de regering nog niet beoogt om de nieuwe Europese richtlijn om te zetten die een beperking qua capaciteit van de laders oplegt³. In dit verband bestaat er in België reeds vanaf 2006 een verbod op het bezit van laders met abnormaal hoge capaciteit⁴. Een verdere omzetting van de richtlijn vereist dan ook geen wetgevend ingrijpen.

Wij durven dan ook rekenen op het gezond verstand van de leden van de kamercommissie Justitie en hopen dat de nodige amendementen worden ingediend om de vergunningsplicht voor laders te schrappen. De politionele middelen kunnen immers beter worden ingezet.

2. Indeling verboden wapens / “wapens door bestemming”

De wijziging van de wapenwet in 2006 heeft een nieuwe categorie verboden wapens ingevoerd. Op basis van cassatierechtspraak⁵ werden “voorwerpen en stoffen die niet als wapen zijn ontworpen, maar waarvan, gegeven de concrete omstandigheden, duidelijk is dat degene die ze voorhanden heeft, draagt of vervoert, ze wenst te gebruiken voor het toebrengen van lichamelijke letsel aan of het bedreigen van personen” als verboden wapen beschouwd.

In deze definitie is dus de bedoeling van de bezitter van het voorwerp of de stof determinerend. Zodra het de bedoeling is om het voorwerp als wapen te gebruiken, is er sprake van een verboden wapen. We denken daarbij bijvoorbeeld aan het gebruik van een wagen om met opzet politie agenten aan te rijden om een wegversperring te doorbreken, het bezit van een fles om een café-ganger te verwonden...

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat deze indeling op basis van de bedoeling van de bezitter niet in strijd is met het legaliteitsbeginsel in strafzaken vermits de intentie van de bezitter steeds moet blijken uit objectieve elementen vastgesteld tijdens het onderzoek⁶. Desondanks meent de regering dat de vroegere bepaling aanleiding geeft tot rechtsonzekerheid⁷.

De regering kiest er nu voor om deze definitie te wijzigen en een voorwerp enkel nog als verboden wapen te beschouwen indien het voorwerp of de stof werd “omgevormd, gewijzigd of vermengd” om als wapen te worden gebruikt. Daarmee sluit de regering zich aan bij de zogenaamde “objectieve” theorie die eerder in de rechtsleer de voorkeur genoot⁸.

De regering stelt wel voor om de notie van “wapens door bestemming” te behouden. Een wapen door bestemming wordt dan gedefinieerd als een “scherp, snijdend of stomp voorwerp of stof dat niet als wapen is ontworpen maar dat, gegeven de concrete omstandigheden, blijkt dat degene die ze draagt of vervoert ze wenst te gebruiken voor het toebrengen van lichamelijke letsel aan of het bedreigen van personen⁹”.

Wapens door bestemming worden dan ingedeeld als vrij verkrijgbare wapens¹⁰. Het loutere bezit, de opslag, het vervoer, de vervaardiging of de handel erin zijn niet gereguleerd. Enkel de dracht van vrij verkrijgbare wapens is onderworpen aan de vereiste van een wettige reden¹¹.

De voorgestelde wijziging zal de mogelijkheden van parketten om in te grijpen aanzienlijk verminderen. Een terrorist die bijvoorbeeld een wegversperring doorbreekt en daarbij agenten bedreigt of verwondt, kan onder de huidige wet vervolgd worden voor verboden wapenbezit. De aangepaste tekst zou dit niet meer mogelijk maken. Het voertuig kan met enige verbeelding als een “stomp” voorwerp beschouwd worden, maar er is geen sprake van dracht ervan... Dezelfde opmerking kan bijvoorbeeld gemaakt worden voor het loutere bezit van ingrediënten ter voorbereiding van een aanslag. Waar de huidige wet toelaat om te vervolgen wegens het bezit van een verboden wapen als men op een appartement ingrediënten aantreft om een bom te maken terwijl deze nog niet geassembleerd zijn als uit andere elementen in het dossier blijkt dat men een aanslag voorbereidt, zal dat in de nieuwe formulering niet meer mogelijk zijn.

3. Minimum veroordelingen voor het uitsluiten van wapenbezit

Wie veroordeeld is voor één van de misdrijven opgesomd in artikel 5, §4 van de wapenwet, kan geen erkenning of vergunning aanvragen¹². Daarbij is er geen minimum strafdrempel. Een veroordeling volstaat, volgens sommige rechtsleer volstaat zelfs een eenvoudige schuldigverklaring¹³. In de wapenwet van 3 januari 1933 was een minimum strafdrempel

voorzien. Enkel veroordelingen tot gevangenisstraffen van 3 maanden of meer sloten wapenbezit uit.

Uitbreiding lijst veroordelingen

Enerzijds heeft de wetgever de lijst van veroordelingen die wapenbezit uitsluiten aanzienlijk uitgebreid. Nu komen ook inbreuken op de drugswet (als gebruiker of dealer), samenwerkingsakkoorden voor in-, uit- of doorvoer van wapens of militair materieel, de terroristische misdrijven, misdrijven van valsheid etc... in aanmerking.

Invoering minimum strafdrempel

Anderzijds wordt een minimum strafdrempel van 500 EUR (zonder opdecimen) ingevoerd¹⁴. Enkel indien het misdrijf geleid heeft tot een correctionele veroordeling die zwaarder is dan een geldboete van 500 EUR is de gouverneur verplicht de aanvraag tot erkenning of vergunning als onontvankelijk te beschouwen¹⁵.

Deze maatregel is allicht mede ingegeven door een zekere pragmatiek. Nu gebeurt het vaak dat iemand lang geleden veroordeeld werd tot een kleine geldboete de procedure voor eerherstel moet doorlopen. Voor oude veroordelingen is het vaak ook niet evident om nog de bewijzen te vinden van de effectieve betaling van de boete. Door de voorgesteld maatregel zal dat eerherstel niet meer nodig zijn bij een veroordeling tot een lagere geldboete.

Deze bepaling werkt ook automatisch door voor wat betreft de aanvraag van een sportschutterslicentie.

4. Uitbreiding passief wapenbezit

Nieuwe wettige reden

In het wetsvoorstel wordt een nieuwe wettige reden ingevoerd, namelijk het “*behouden van een wapen in een vermogen onder de voorwaarden bedoeld in de artikelen 11/1, 11/2, leden 2 en 3*”.

Luidens de memorie van toelichting is dit een louter formele aanpassing die niet beoogt inhoudelijk iets te wijzigen. Passief bezit is nu in de volgende gevallen mogelijk:

- een wapen dat men legaal in bezit heeft passief behouden (art. 11/1 WW)
- passief bezit voor erfgenamen van legale wapenbezitters (art. 11/2, tweede lid WW)
- passief bezit voor jagers en sportschutters nadat hun jachtverlof of hun sportschutterslicentie vervalt (art. 11/2, derde lid WW)

Het is inderdaad correct dat hier enkel een verduidelijk komt. Onzes inziens liet de tekst van art. 11/1 WW reeds passief bezit toe voor elk wapen dat vergund was (of waar geen vergunning voor nodig was). Er is echter een onduidelijkheid bestaan over het toepassingsgebied ervan. Het toenmalige diensthoofd van de Federale Wapendienst en de gouverneurs waren van mening dat men zich enkel op dit passief bezit kon beroepen indien men de aanvraag deed binnen de 2 maanden na inwerkingtreding van de aangepaste wapenwet¹⁶. Deze interpretatie gaat onzes inziens in tegen de bedoeling van de wetgever en tegen de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof¹⁷. Ook wordt een nieuwe ongelijkheid gecreëerd tussen wie wapens vergund had onder de wet van 1933 en onder de wet van 2006. De voorgesteld aanpassing helpt deze onduidelijkheid de wereld uit en maakt dat iedereen die een wapenvergunning had (zowel onder de oude als onder de nieuwe wet) voor passief bezit in aanmerking komt.

Verlenging termijn passief bezit jagers en sportschutters tot 10 jaar

De huidige wapenwet laat toe dat houders van een jachtverlof of sportschutterslicentie hun wapens die ze op basis van de uitzondering voor jagers en sportschutters verwerven gedurende drie jaar kunnen houden zonder munitie. Na deze termijn kunnen de wapens worden overgedragen of kan de gewezen jager/sportschutter een vergunning aanvragen voor het passief bezit van het wapen.

De regering stelt nu voor deze termijn op 10 jaren te brengen. Dit is op zich een verbetering, het zal wel zaak zijn om na 10 jaar niet te vergeten om de vergunning aan te vragen.

5. Mogelijkheid om wapens voor lange tijd uit te lenen

In de huidige wet kunnen vergunninghouders, jagers of sportschutters onder strikte voorwaarden wapens aan elkaar uitlenen. De uitzondering gold onder meer enkel voor een bepaalde activiteit (b.v. een weekend jagen, wedstrijd, bezoek aan een schietstand, ...) en een bepaalde tijd¹⁸.

De regering stelt nu voor deze beperking te schrappen. Het uitlenen van wapens is mogelijk voor een periode tot zes maanden. De gouverneur moet ook enkel worden verwittigd indien de uitlening meer dan een maand duurt.

De nieuwe bepaling biedt tal van mogelijkheden. Wie b.v. een vergunning heeft kan een semi-automatisch wapen kopen en dat uitlenen (al dan niet tegen vergoeding) aan wie al een vergunning heeft voor een ander wapen. Als dat uitlenen voor minder dan een maand gebeurt, moet de gouverneur zelfs niet verwittigd worden.

6. Verduidelijking regels vervoer van wapens

In de wet staat nu dat de wapens vervoerd moeten worden in een afgesloten koffer OF voorzien moeten zijn van een trekkerslot of een equivalente beveiliging.

De regering stelt nu voor om dit te wijzigen en op te leggen dat de wapens ongeladen worden vervoerd “op zo’n manier dat ze niet onmiddellijk kunnen worden gegrepen”. Voorts wordt verwezen naar de bij KB opgelegde veiligheidsmaatregelen.

Dit is in de praktijk een verstrenging vermits in de regelgeving nu staat dat de wapens in een afgesloten koffer of etui vervoerd moeten worden EN voorzien zijn van een trekkerslot of een equivalente beveiliging¹⁹... In het regeerakkoord werd nochtans een versoepeling vooropgesteld.

7. Lagere strafsancities bij inbreuk op formaliteiten

De regering stelt voor om aan de rechters de mogelijkheid te bieden lagere strafsancities op te leggen indien er een loutere inbreuk is op administratieve formaliteiten. In dat geval wordt een geldboete van 26 tot 100 EUR opgelegd, eventueel verhoogd van 101 tot 300 EUR bij herhaling binnen vijf jaar of bij “kwaadwillig” opzet.

8. Verlenging termijn voorlopige inbeslagname

In de huidige wet kan een officier van gerechtelijke politie een wapen administratief in beslag nemen gedurende drie maanden. Binnen deze termijn moet de gouverneur dan beslissen over een eventuele intrekking, beperking of schorsing van de vergunning of erkenning²⁰.

De regering stelt nu voor om deze termijn op vier maanden te brengen.

9. Herstellen wettelijke grondslag erkenning handel in niet-vuurwapens

De handel in niet-vuurwapens (bv airsoft) is sedert 1995 onderworpen aan een erkenning²¹. Door de wet van 25 juli 2008 werd echter artikel 34 van de wapenwet opgeheven waardoor deze regeling geen wettige grondslag meer heeft. Daardoor wordt niet meer opgetreden tegen handelaars in niet-vuurwapens zonder erkenning.

De regering stelt voor om deze situatie opnieuw recht te zetten zodat de handel in niet-vuurwapens opnieuw onder erkenning valt.

Wel bevat het wetsontwerp geen overgangsmaatregelen. Het aanvragen van een erkenning kan minstens 4 maanden duren. Bovendien moeten de betrokkenen ook nog een beroepsbekwaamheidsexamen afleggen. Deze examens vinden 2 keer per jaar plaats, doorgaans in maart en in september. Wij verzoeken dan ook een overgangsbepaling te voorzien die voldoende ruim is om de betrokkenen toe te laten zich te conformeren aan de gewijzigde wet.

10. Wijziging samenstelling adviesraad

Tot slot wordt ook nog voorgesteld om de adviesraad voor wapens te verrijken met de aanwezigheid van parketmagistraten (een Nederlandstalige en een Franstalige). Er worden ook enkele procedureregels opgelegd indien een kandidaat niet langer lid is van de organisatie die hij vertegenwoordigt. Ook wordt voorzien dat de adviesraad voor wapens minstens één keer per jaar vergadert.

Deze wijzigingen zijn onzes inziens nutteloos. Wij hebben nog nooit gezien dat een regering rekening houdt met hetgeen op de adviesraad wordt gezegd. Zo was bijna elk lid van de adviesraad tegen de invoering van de vergunningsplicht voor laders. Desondanks neemt de minister van Justitie dit nutteloze idee wel op in het wetsvoorstel...

II. Nieuwe amnestieregeling

Zoals vastgelegd in het regeerakkoord, komt er een nieuwe amnestieregeling. Deze regeling lijkt sterk op de amnestieregeling die bestond tussen 8 juni 2006 en 31 oktober 2008.

Welke wapens?

In tegenstelling tot de vorige regeling, komen enkel vergunningsplichtige wapens in aanmerking. Het is dus niet langer mogelijk om afstand te doen van een verboden wapen (b.v. een automatisch wapen).

De amnestie is enkel voorzien voor wapens. Regularisatie van laders is niet voorzien in het ontwerp.

Procedure

De aangifte dient binnen de termijn (allicht zes maanden in 2018) te gebeuren bij de lokale politie.

Als de aangever houder is van een jachtverlof of een sportschutterslicentie en het wapen komt in aanmerking voor registratie op basis van dit document, dan is een onmiddellijke registratie van het wapen mogelijk (allicht via een formulier van overdracht model 9).

In andere gevallen moet een vergunning gevraagd worden bij de gouverneur. De gewone procedure wordt dan gevolgd. De politie heeft een termijn van 4 maanden om advies te geven, de gouverneur dient binnen de vijf maanden de vergunning af te geven. De gewone retributieregeling is van toepassing (EUR 102.45 momenteel, dit bedrag wordt op 9 december 2017 geïndexeerd).

Tijdens de procedure kan men het illegale wapen niet behouden. Het zal tijdelijk bij de politie of bij een persoon die het wapen mag hebben (handelaar) in bewaring moeten worden gegeven. Dit betekent in de praktijk vaak een bijkomende kost.

Strafrechtelijke immuniteit

Wie de procedure volgt, kan voor het illegale bezit van het aangegeven wapen niet meer strafrechtelijk vervolgd worden in de volgende gevallen:

- Indien er geen “specifiek” proces-verbaal werd opgesteld voor het illegale bezit of er geen specifieke onderzoeksdaad werd verricht;
- Indien het wapen reeds was aangegeven voor de inwerkingtreding van “deze wet”.

De tekst is onduidelijk over wat juist bedoeld wordt met een “specifiek” proces-verbaal. Wij nemen aan dat het PV specifiek moet gaan over de persoon en het wapen.

Ook is niet duidelijk wat met “deze wet” bedoeld wordt. Als men de wet van 8 juni 2006 bedoelt, dan zouden enkel wapens die voor 9 juni 2006 reeds geregistreerd waren in aanmerking komen. Als men daarentegen de aan te nemen reparatiewet bedoelt, zouden ook illegale wapens die in de tussentijd geregistreerd werden in aanmerking komen. De tekst zou op dit punt moeten verduidelijkt worden, ook de memorie van toelichting geeft hier geen verdere verduidelijking.

Ook nog belangrijk is dat de amnestie enkel geldt op strafrechtelijk vlak. De gouverneurs kunnen dus rekening houden met het feit dat iemand een illegaal wapen aangeeft om te beoordelen of wapenbezit een risico kan inhouden voor de openbare orde.

Nico Demeyere
Advocaat
Voorzitter Belgian Weapon Forum

EINDNOTEN

- ¹ *Parl. St. Kamer*, 2017 – 2018, stuk 2709/1
(<http://www.dekamer.be/FLWB/PDF/54/2709/54K2709001.pdf>)
- ² MvT, *Parl. St. Kamer*, 2017-2018, 2709/1, p. 22
- ³ Richtlijn 2017/853 van 17 mei 2017
- ⁴ Art. 3, §1, 15° WW
- ⁵ Cass., 30 juni 1998, Arr. Cass., 1998, p. 779
- ⁶ GwH arrest 2007/154 van 19 december 2007, overweging B.23
- ⁷ MvT, *Parl. St. Kamer*, 2017 – 2018, stuk 2709/1, p. 7
- ⁸ DEBERSAQUES, G., “Verboden Wapens” in *Commentaar Strafrecht en Strafvordering (losbl.)*, Kluwer, Mechelen, randnrs. 42 - 43
- ⁹ Definitie zoals voorgesteld in art. 2, 27° van het wetsontwerp, *Parl. St. Kamer*, 2017-2018, 2709/1, p. 59
- ¹⁰ Voorstel om de wapens door bestemming toe te voegen aan art. 3, §2, 1° WW
- ¹¹ Art. 9 WW
- ¹² Art. 5, §4 WW en 11, §3, 2° WW
- ¹³ DESMET, P. “De wapenwet, a never ending story?”, *Vigiles*, 2009/2, p. 59
- ¹⁴ Zie artt. 4 en 7 van het wetsontwerp
- ¹⁵ De strafdrempel geldt niet voor enkele zeer zware misdrijven opgesomd in boek II, titels Ibis en Iter van het Strafwetboek zoals genocide, misdrijven tegen de mensheid, terrorisme, ...
- ¹⁶ Zie art. 11/2, eerste lid WW, dit artikel werd ingevoerd door de wet van 25 juli 2008 en trad op 1 september 2008 in werking waardoor de aanvraag dus op 31 oktober 2008 diende te gebeuren
- ¹⁷ GwH arrest 2007/157 van 19 december 2007, overweging B.51
- ¹⁸ Zie art. 12/1 WW
- ¹⁹ Art. 15 KB 24 april 1997
- ²⁰ Art. 28, §2 WW
- ²¹ KB van 30 maart 1995 tot indeling van sommige gas- en luchtwapens en tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 september 1991 betreffende de wapens voor wapenrekken [...]